

Tas Latweeschu leuschu draugs.

1837. 10. Juhni.

23 fcha lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburges. Augsti zeenigs Keisers ar sawadu grahmatu no gtas Mei irr pawehlejis, lai pa wissu Kreewu semmi tannis ffohlâs, kur augstas kas gudribas mahza, wairs ne eenem dsimtu kauschu behrnus, ja wehl dsimti lungi winnus ne atlaide par brishweem.

Is Rihges. Pirmâ Mei tē peepeschi, paschâ nakti, gohdigs ammata-meisters ar seewu un tschetr behrneem apfirge, kad winni wissi pee wakkarina no fehnehm bija ehdufschi, fo sawz kehru puppas. Mahjas suns nosprahge, kam arri no fchi ehdeena bija dewufchi, un wezzakajs dehls, puika no s gaddeem, ohtrâ deenâ ap puffeddeenu gauschâs fahpês nomirre. Tee zitti gan laimigi tikke isglahbri, bet tatschu labbu laizinu wehl bija wahji un galwa winneem fahpe un reibe. Gesehkmâ dakteri dohmaja: ehdens laikam woi buhschoht wahrihs ne-apalwotâ katlâ, woi ee-ehsis ar ruhshainahm karrrotehm; bet ne! Bija wahrihs dselses-grahpi un ehsts ar alwas un ar kohka karrrotehm. — Zits labbajs teize: lautini gan pahrdands buhschoht ehdufschi; bet ta ta waina arri ne buhs bijuse wis. Zo, lai gan zilweki sawâ kahribâ daschreis wairak ee-ehd, ne kâ warr panest, tak pee sunneem aplam to ne atrohd. Warr gan buht, ka tas zilweks, kas schahs sehnes meschâ kalassija, nesinnoht arri kahdas muschmirres buhs peelizis, jeb ka tas, kas winnas wahrija, buhs aismirsis winnas papreeksch labbi istihriht un noskalloht; tatschu zaur to wehl ne nahkam wis kahdâ skaidribâ. Labpraht wehl gribbam sinnaht, woi tad meisterene patte to ehdeenu wahrija, patte tahs sehnes pirke, un woi ne wehl warr peeminneht, kurfch zilweks winnai tahs pahrdewe. Zo arri labpraht isklaufitum, woi ne no schahm paschahm fehnehm wehl zitti zilweki ehdufschi, kam ne mas ne skahdeja. Ja to wissu wehl dabbutum sinnaht, tad laikam jau tuwu pee skaidribas buhtum, un arri sinnahtum, kahdas mahzibas wajaga un kam tahs wehl truhst.

Is Brinnes pilssehtas, Mehren-semme, Wahj' Keisera walsti. Mupatt jau 68 gaddi irr, tad kahdâ deenâ gaddijahs, ka tas gudrs un firdschehligs Wahj' Keisers Zahseps, tas ohtrajs, zaur Mehren-semmi braukdams, laukam nahze garram, kur semneeks ar arkli strahdaja. Keisers rattus zelmallâ likke peeturreht, iskahpe, gabje us lauku, semneekam arkli no rohkas isnehme un, tam par mahzibu, pahri pahr garru lauku pats waggu dsinne. Semmes eedsihwotaji, to dabbutuschi sinnaht, kohji preezajahs, ka winnu mihsch Keisers, pats

rohku peelidams pee arkli, flaidri bija parahdijis, zif augsti winsch semneeku darbus zeenijoh. Wiini no ta laika to paschu arkli gohdam glabbaja tanni leela istabâ, kur sawâs runnas-deenâs sanahf, un pa to lauku, kur Keisers pats ar arkli bija strahdajis, stahdija scham par gohdu, un behrnu behrneem par peeminuu garru afmina stabbu, pa weetahm ar smukkeem raksteem. Bet nu pa to ilgu laiku stabbam jau dasch almentinsch iskrittis, daschi raksti nodillufchi, un pats drihs taifahs semmê gabstees. Tapedz taggad semmes eedschwotaji weenprachtigi irr nospreedufchi, afmina stabba weetâ zittu, tif pat dahrgu, ffunstigi no dselses leetu, stahdiht.

Is Londones. Zur pehrnâ gaddâ Entenderu bihbeles beedriba 541,843 bihbeles irr isdallijuse.

• Tas fweefchu grauds.

Lihdsiba.

Diwi zella wihri kohpâ aisgahje us fweefchu semmi. — Un kad tee nu bij eenahfufchi kahdâ meestâ, un jaw wakkars tappis, tad tee eegahje kahdâ mahjas weetâ, kur par nakri pahrgulleht. — Bet redsi, paschâ nakis widdû fahke swan-niht ar wisseem kasnijas pulksteneem, un leela fleegschana bija wiffapfahrt dsirdama, jo ugguns bija isfpruzzis un jaw zittu nammu aisnehmis. — Kad weens no zella wihreem, muddigi uslehjis no ziffahm, un wehfi un zella kulliti turpat atstahjis, aisffrehje palihgâ. Ohts to satwehre pee rohkas un fazzija: "traks, kurr tu eefi? Woi tu tihscham nahwê ffreefi? Kas mums behdas par fweefcheem? Deewsgan jaw buhs to palihdsetaju ir bes mums!" —

Bet winna zella beedris ne klausija us schahdu wallodu, bet isffrehje ahra, un ohts lehniam wilfahs no pakkalas un stahweja no tahlenes, us to ugguni passattidamees.

Un tas ugguns bija warren leels. Bet weena mahte ffraidija ap tahm deggofschahm mahjahm, itt kâ ahprachtiga wiffâ galwâ brehkdama: "ak manni behrnini, manni behrnini!" —

Kad fweefch zella wihrs scho raudafchanu dsirdeja, tad winsch it prifchi eefchahwahs tanni ugguns leefmâ. — Jaw leels bija tas karstums, jaw wiffur tam dsirksteles uskritte, — jaw ugguns tam eefehrahs swahrkôs, — jaw greefti brackschfeja un fagahfahs. — "Ak nabbadsinsch! Winsch bes glahbschanas pasuddis!" — tã laudis waideja.

Bet par kahdu brihdi, redsi, tad winsch isnahje ahra no mahjahm, — galwa un azzis no ugguns apswillinatas, — leeli zaurumi swahrkôs, — bet diwi behrnians winsch isnesse dschwus un tohs nolikke mahtes preefschâ. — Schi famus behrnians apflehrufi un firsnigi nosfuhstijufi, no leela preefa pahrnemta tam gribbeja krist pee kahjahm, bet winsch to ne tahwe, bet winnu pazehle un eepreezinaja ar mihligeem wahrdeem. Pa tam starpam ir tahs mahjas fagahfahs. —

Kad nu atkal sawâ mahjas weetâ eenahjis bija, tad zella beedris to waizaja, fazzidams: "pasakki jelle, kas tewi tif drohfschu padarrijis us tahdu bailigu darbu?" —

Schis atbildēja: "Kas zirs, kà tas Kungs, kas mannim pavēhlejis to kweefchu graudu semmē likt, kà tas apmirtu un augtus nestu." (Jahn. 12, 24.)

"Bet ja tu nu tannis leesmās buhtu palizzis?" waizaja ohters.

"Nu, tad es pats buhtu bijis tas kweefchu grauds!" atbildēja schis, pafmeedamees par ohtera beedra netizzibu.

* * *

"Ne manna zuhka, ne manna druwa!" tã gan pafaule mehds aisbildina-tees, kad tai buhs mihlestibu parahdiht. Kristiga zilwefa walloda skann tã: "man peenahkabs padarriht tohs darbus ta, kas manni suhtijis, kamehr wehl gaisma irr, jo ta nakrs nahk, kad ne weens ne warr strahdaht." (Jahn. 9, 4.) Rlm.

U b b a g s.

Wezs wihriusch tē, un ubbadsta,
 Tas luhdsahs kahdu dahwanir!
 Tel kahdu maises reezeniht,
 Kas jums no jubfu galda friht,
 To dohdeet Deewa labbad! —

* * *

"Man mahjas naw, un fails un plifs;
 Kur bandas behrinu nolifs,
 Kad peedsemm, kà us eelas ween!
 Tur man bij mahjas nakr' un deen'.
 Wehl maist pelniht ne spehju,
 Jau nahwe nehme memminu;
 Tã usangu kà greuhdenis,
 Jau masinsch pafaul's staigulis.
 Tad sawã prahrã faktu tã:

Saldata nahwe labbaka
 Pahr ubbadstina tarbinu;
 Par saldatu es palifku. —
 Nu farrawihra laimibu
 Papillam baudiht dabuju.
 Bij' deen' un nakti nomohda
 Un darbs, woi meers, woi kaufchana.
 Kur breefmas ween, tur biju klahr,
 To sohbins mans warr leezinahr.
 Tam lihþ dauds Turku affinis,
 Ir Wohlu kaulus fatrinis,
 Un Sprantschu sprohgas galwinas
 Pa dutscheem plawis nudeen tas.
 Jo desmit leelas kaufchanas
 Schi rohka stipra parahdahs.
 Par to man gohda sihmes arr',
 Ko ne par kaunu rahdiht warr'.
 Un labbam, drohscham saldatam
 Pats general's fakt': pateizam!
 Wiffur man laime! sedewahs,
 Kamehr pee pohsta Warschawas

No walnas schahwens ahtruma
 Man rohku scho fadraggaja. —
 Ak, kà tu wehl isputtetu
 Ur sawu wella schahwenu! —
 Pagallam saldats! — frohplis nu!
 Ur sahpehm un bes maifites; —
 Eij mefle labbas dwehfeles! —
 Tad dohdeet Deewa labbad."

* * *

Un Anninai bij labba firds,
 Tai schehl irr, aff'ras azzis mirds;
 Ta isnefs labbu kuffulu
 Tam nabbagam par dahwanu,
 Tam stattahs ilgi azzis.

* * *

"Nu paldeews tew! Deews atmakfahs! —
 Tã saldats fakt' un nopuhfahs,
 Tu effi englam lihdsiga,
 Tu jautã mihla meitina!
 Deews grihb tew labbu wihru doht,
 Kas patiht tew un mihleht proht! —
 Kam skattees tu tik mihligi
 Man azzis, un apdohmigi? —
 Woi kã sian taws firds mihlakais
 Ir arvidsan kahds karrotais? —
 Tad Deews lai winnu apfarga,
 No nestundas lai isglabba;
 Gan karra laifbs daschadi,
 Muhs ammat's wedd us nelaimi;
 Kaut sweiks un weffels nahktu winsch
 Pee tewim schurp, taws bruhrganinsch!
 No winna preeka wehstinu
 Es labprahr tewim atnestu! —
 Bet atkal tawas azzinas
 Dit mihligi man usskattahs! —

Kam meitin' ba hla paleezi? —
 Labbat' tu preetam uskleedfi:
 Sneedf', ubbadfin', man rohjinu,
 To paschu grubti fashautu,
 To leeku bahrsdu semmê rauj',
 Ubaga sfrandas faktâ krauj',
 Raug' tâ! — Woi nu man pasihsti? —
 Woi, Annin', dohfi muttiti,
 Woi teiffi labbu deenu? —

* * *

Rungs Jesia! — Das Jurris! mans Jurris
 nudeen,
 Pats mihlais! — af labb'deen, un simtreif
 labb'deen! —
 Eè mutte, tē firds tew; lai flawehts irr
 Deews,
 Pahre tew un pahre mannim tas apsehlo:
 jees! —
 Gan wiffur fur gabju, fo darrju ween,
 Tu allasch preesch azzim man nakti un deen'.

Woi laukâ, woi gannô, woi isstabinâ,
 Man dohmas us tew ween, tew pawaddija.
 Sirds-mihlais! kaut to ween tu tizzetu man,
 Zif randajis esnu par tew, un zif gan
 Es pahtarus flaittjohr luhdis, lai Deews
 Tew isglahbi un farga, kad kaufchanâ eef';
 Kad sohbins un lohdes tew nahwi jau neff',
 Tad, sinni, taws engels zits ne bij, kâ es.
 Un zerriba tufcha naw wihlufi man,
 Eè effi pats; wessels un sweifs arridsan.
 Ut Deewin! kâ drebb man wehl dwehfel'
 un meef',

Eik fo es tew dsirdeju, Jurriht; pateef'!
 Lai flawehts nu Deews, kas man klausijis
 irr!
 Nu paliksim kohpâ, ne weens muhs wairs
 schkir. —
 Nahz', mem min, jel ohtri, mans Jurris
 irr schè!
 No dohma, kam gaidi? mans Jurkelis tē! —
 R. S — 3.

Sinna, zif naudas 9. Juhni-mehn. deenâ 1837 eefsch Nihges maksaja
 par dascham prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda.		Par	Maksaja:	Sudr. nauda.	
		Nb.	K.			Nb.	K.
1	puhru rubsu, 116 mahrzins smaggu	1	10	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabaka	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	—	sweesta	1	80
—	aufu	—	65	—	dselses	—	65
—	firnu	1	50	—	linnu, frohna	2	—
—	rupju rubsu = miltu	1	5	—	brakka	1	80
—	bihdeletu rubsu = miltu	1	50	—	kannepu	—	80
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2	20	—	schfichtu appinu	2	60
—	meeschu = putrainu	1	40	—	neschichtu jeb prezzes appinu	1	60
—	eefala	1	10	—	muzzu filku, egu muzzâ	6	25
—	linnu = sehklas	2	—	—	lasdu muzzâ	6	50
—	kannepu = sehklas	1	25	—	smalkas fahls	4	10
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	4	30
barrotu	weherschu gaktu, pa pohdu	1	—	—	wahti brandwihna, puffdegga	8	—
				—	diwdegga	9	50

Weenu sudraba rubli warreja dabbut par 356½ kapeikeem warra naudas.

Eihds 9. Juhni pee Nihges irr atnahkufchi 474 fuggi un aisbraukufchi 283.

Drihw driffeht. No juhmallas = gubbernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. R. L. Grave.